

NATURSTYRELSEN

KLIMALAVBUNDSPROJEKT ORUP BÆK

NATURA 2000 VÆSENTLIGHEDSVURDERING

ADRESSE COWI A/S
Parallelvej 2
2800 Kongens Lyngby

TLF +45 56 40 00 00

FAX +45 56 40 99 99

WWW cowi.dk

INDHOLD

1	Baggrund og metode	2
1.1	Baggrund	2
1.2	Forvaltning af EU's habitatdirektiv	2
1.3	Dokumentationsgrundlag	5
2	Lovgrundlag	6
2.1	Habitatdirektivet	6
2.2	Miljømålsloven	6
3	Projektbeskrivelse	6
3.1	Identificerede potentielle påvirkninger	7
4	Eksisterende forhold	8
5	Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund (N168)	14
5.1	Udpegningsgrundlag og målsætning	14
6	Sammenfattende vurdering	25
Bilag A	Oversigtskort	27
Bilag B	Udpegningsgrundlag for habitatområde H147	28
Bilag C	Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F89	29
Bilag D	Før og efter stormfloden oktober 2023	30

PROJEKTNR.

A286907

DOKUMENTNR.

A286907-01

VERSION

1.0

UDGIVELSESDATO

BESKRIVELSE

Natura 2000-væsentlighedsvurdering

UDARBEJDET

SHC

KONTROLLERET

NFJE

GODKENDT

SHC

1 Baggrund og metode

1.1 Baggrund

Dette projekt ligger under Naturstyrelsens klima-lavbundsordning i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1206 af 26. september 2023¹ og senere bekendtgørelser. Projektet har en særlig forhistorie i og med, at der forelå teknisk og biologisk forundersøgelse af COWI i 2012² suppleret med jordbundsanalyser for CO₂ og fosfor fra 2022. Desuden er der aftalt vilkår for indstilling til generalforsamling vedrørende nedlukning af Landvindingslaget Orup Bæk. Under stormfloden i oktober 2023 brød Præstø Fjord igennem diget ved pumpehuset og i dag er der således fri hydraulisk forbindelse mellem fjorden og projektområdet. Dette projekts formål er at sikre, at det naturmæssige potentiale i området, bliver fuld udnyttet ved fortsat fri dynamik mellem fjord og ådal samt, at lodsejerne sikres mod senere stormflodshændelser.

1.2 Forvaltning af EU's habitatdirektiv

Natura 2000 områderne er udpeget i henhold til en udmøntning af EU's fuglebeskyttelses- og habitatdirektiver³. Habitatdirektivet er i dansk ret blandt andet implementeret i habitatbekendtgørelsen⁴ og planhabitatbekendtgørelsen⁵. De to bekendtgørelser fastsætter blandt andet kravene til myndighedernes sagsbehandling, når internationale naturbeskyttelsesområder eller beskyttede arter potentielt kan blive påvirket ved planer eller konkrete projekter. Bekendtgørelserne implementerer de dele af habitatdirektivet, der vedrører beskyttelse af Natura 2000-områder og en række strengt beskyttede arter – de såkaldte bilag IV-arter.

De internationale naturbeskyttelsesområder er en samlebetegnelse for habitatområder og fuglebeskyttelsesområder, der tilsammen udgør Natura 2000-områderne samt Ramsarområder. Hvert Natura 2000-område består af et eller flere af disse udpegede områder. I Danmark er alle Ramsarområder tillige fuglebeskyttelsesområder

1.2.1 Proces for Natura 2000-væsentlighedsvurdering

Planer og projekter skal underkastes en screening (en væsentlighedsvurdering) for at vurdere, om de kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Vurderingen skal også inddrage, om planen eller projektet i sammenhæng med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Forsigtighedsprincippet anven-

¹ Bekendtgørelse om udtagning af kulstofrige lavbundsgrunde med henblik på genopretning af naturlig hydrologi (klima-lavbundsprojekter)

² COWI. Vådområdeprojekt Orup Bæk - teknisk-biologisk forundersøgelse. Naturstyrelsen Storstrøm, 2012

³ Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer) og Rådets direktiv 2009/147 om beskyttelse af vilde fugle

⁴ BEK nr 1098 af 21/08/2023 – Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

⁵ BEK nr. 1383 af 26/11/2016 - Bekendtgørelse om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

des ved en sådan vurdering. Hvis det vurderes, at en væsentlig påvirkning af Natura 2000-området kan udelukkes, vil myndighederne kunne viderebehandle sagen efter den øvrige relevante lovgivnings bestemmelser.

Væsentlighedsvurderingen udarbejdes på baggrund af oplysninger, som med rimelighed kan forlanges med den eksisterende aktuelle viden om det pågældende Natura 2000-område og gængse vurderingsmetoder med hensyntagen til, hvor detaljeret planen er, planens indhold, på hvilket trin i et beslutningsforløb planen befinder sig, og hvorvidt bestemte forhold vurderes bedre på et andet trin i det pågældende planforløb.

1.2.2 Proces for Natura 2000-konsekvensvurdering

Hvis væsentlighedsvurderingens konklusion er, at det ikke kan udelukkes, at en plan (ved realisering) eller et projekt kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der gennemføres en Natura 2000-konsekvensvurdering. Forsigtighedsprincippet anvendes ved en sådan vurdering.

Hvis myndigheden ud fra konsekvensvurderingen, har opnået vished for, at en vedtagelse af planen ikke medfører skadelige virkninger for det pågældende Natura 2000-områdes integritet, forhindrer eller forsinker de overordnede eller konkrete målsætninger m.m., kan sagsbehandling af planen fortsætte efter anden relevant lovgivning.

Dette er tilfældet, når det ud fra den bedste og nyeste videnskabelige viden på området og uden rimelig tvivl, kan fastslås, at der ikke vil være skadelige påvirkninger af Natura 2000-områdets integritet og udpegningsgrundlag, eventuelt ved implementering af afværgeforanstaltninger, ligesom planen eller projektet ikke må hindre eller forsinke opfyldelse af de målsætninger, der er oplistet for området i den pågældende Natura 2000-plan. Vurderingen skal indeholde fuldstændige, præcise og endelige konstateringer og konklusioner, der kan fjerne enhver rimelig videnskabelig tvivl.

Hvis en aktivitet kan skade et Natura 2000-områdes integritet (herunder udpegningsgrundlaget), eller hindre eller forsinke opfyldelse af målsætningerne kan planen eller projektet som udgangspunkt ikke vedtages.

1.2.3 Praksis ved Natura 2000-væsentligheds- og Natura 2000-konsekvensvurdering

Forsigtighedsprincippet gælder i begge vurderinger. Hermed forstås, at det uden rimelig tvivl og på det bedst tilgængelige, videnskabelige grundlag kan udelukkes, at et projekt medfører skade på området. Vurderingen foretages ud fra en betragtning af risikoen for direkte tab af habitat, forringelse af naturtypers kvalitet, forstyrrelse af arter, fragmentering af levesteder eller andre indirekte virkninger.

EU-Domstolen har fastslået, at det skal anses som en væsentlig påvirkning, hvis en plan eller et projekt risikerer at hindre bevaringsmålsætningen for det pågældende Natura 2000-område. EU-Domstolen har dermed understreget, at påvirkningen skal vurderes ud fra, om den er så væsentlig, at de bevaringsmålsætninger, der opstilles i Natura 2000-planen ikke kan opnås.

Hvis en påvirkning kan få betydning, f.eks. ved at skade beskyttede arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget, er det en væsentlig påvirkning. EU-Domstolen har i en dom fastslået, at selv en lille, men varig og uoprettelig reduktion af en prioriteret naturtype kan udgøre en væsentlig påvirkning, og dermed anses som en skade på et Natura 2000-områdes integritet⁶.

I den anden ende af skalaen må det antages, at en påvirkning som udgangspunkt ikke er væsentlig, f.eks.:

- › Hvis påvirkningen skønnes at indebære negative udsving i bestandsstørrelser, der er mindre end de naturlige udsving, der anses for at være normale for den pågældende art eller naturtype, eller
- › Hvis den beskyttede naturtype eller art efter en konkret vurdering skønnes hurtigt og uden menneskelig indgriben, at kunne opnå den hidtidige tilstand eller en tilstand, der skønnes at svare til eller være bedre end den hidtidige tilstand.
- › Midlertidige forringelser eller forstyrrelser i en eventuel anlægsfase, der ikke har efterfølgende konsekvenser for de arter og naturtyper, Natura 2000-området er udpeget for at beskytte, er almindeligvis ikke en væsentlig påvirkning.

Habitatreglerne åbner mulighed for fravigelse, hvis det i konsekvensvurderingen vurderes, at en skade på Natura 2000-områdets integritet ikke kan udelukkes. En fravigelse forudsætter, at der er tale om bydende nødvendige og væsentlige samfundsmæssige interesser, og der ikke findes alternativer til det ansøgte. Samtidig skal der foreligge en fuldstændig vurdering af relevante alternativer og disses indvirkning på områdets bevaringsmålsætninger.

1.2.4 Proces for Bilag IV-konsekvensvurdering

Af habitatdirektivet fremgår det ligeledes, at medlemslandene skal indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV, uanset om disse forekommer inden for eller uden for et Natura 2000-område.

Disse dyrearter omtales i daglig tale som bilag IV-arter og dækker over en lang række forskellige dyr som f.eks. alle arter af hvaler, alle 17 danske arter af flagermus, odder, ulv, hasselmus og birkemus, samt flere arter af padder, flere arter af insekter, krybdyr, bløddyr og arter af fisk. En række af bilag IV-arterne er også omfattet af habitatdirektivets Bilag II, hvorved der også skal udpeges egentlige habitatområder for arterne.

For dyrearter omfattet af bilag IV indebærer beskyttelsen et forbud mod:

- › Forsætligt indfangning eller drab,
- › Forsætlig forstyrrelse, især når de yngler eller overvintrer,
- › Opbevaring,
- › Transport m.m.

⁶ C-258/11, pr. 46 (Sweetman)

- › At yngle- og rasteområder beskadiges eller ødelægges.

Yngleområder omfatter områder, som er nødvendige for dyrenes parring eller kurtisering, fødsel, eller opvækst af unger. Definitionen dækker også arealer i nærheden af selve yngleområdet, hvis afkommet er afhængigt af disse arealer.

Rasteområder defineres som områder, som er vigtige for at sikre overlevelsen af enkelte dyr eller bestande, når disse er i hvile. Rasteområder er således områder, hvor dyrene i eller uden for yngletiden opholder sig for at hvile, sove eller overvinde, opholder sig i skjul i større koncentrationer eller opholder sig for at opfylde vigtige livsfunktioner.

For både yngle- og rasteområder gælder, at områder, der benyttes løbende hvert år eller med års mellemrum, skal beskyttes, selv når de ikke aktuelt benyttes af de pågældende arter.

Europa-Kommissionen har udarbejdet en vejledning⁷ til tolkningen af bilag IV-beskyttelsen og har introduceret muligheden for en mere fleksibel beskyttelse af yngle- eller rasteområder baseret på princippet om en vedvarende økologisk funktionalitet (en bredere økologisk forståelse af yngle- og rasteområder). Dette er i særdeleshed anvendeligt for arter som havpattedyr med et stort udbredelsesområde.

Hvis en realisering af en plan eller et konkret projekt har en påvirkning på én af de overstående punkter, kan der ikke meddeles tilladelse, medmindre strenge undtagelsesbetingelser er opfyldt. Det er ligeledes et krav, at vurderingen af forundersøgelsens eventuelle påvirkning på bilag IV-arter fremgår af afgørelsen.

Til forskel fra Natura 2000-områderne gælder der ikke et særligt forsigtighedsprincip for beskyttelse og forvaltning af Bilag IV-arter uden for Natura 2000-områderne - dog skal de almindelige forvaltningsretlige krav til sagens oplysning være opfyldt.

1.3 Dokumentationsgrundlag

Væsentligheds – og konsekvensvurderingen samt bilag IV-vurderingen er foretaget på baggrund af eksisterende viden samt nye biologiske feltundersøgelser gennemført i løbet af 2024. Eksisterende data for forekomst og tilstand af habitatnatur samt forekomst af beskyttede arter er indhentet via følgende kilder:

- › Natura 2000-basisanalyser og -planer for områderne
- › Miljøgis
- › Diverse databaser: Danmarks Miljøportal, naturdata.dk, naturbasen.dk, arter.dk, DOFbasen.dk
- › Botaniske feltundersøgelser i efteråret 2024 udført af COWI
- › Løbende monitoring af fuglelivet i området. Afrapporteret af Bo Kayser, DOF.

⁷ Guidance document on the strict protection of animal species of Community interest under the Habitats Directive 92/43/EEC. <https://data.europa.eu/doi/10.2779/3123>

2 Lovgrundlag

2.1 Habitatdirektivet

EU habitatdirektivet fra 1992 har til formål at fremme biodiversiteten i medlemslandene ved at definere en fælles ramme for beskyttelsen af naturtyper og arter, der er opført på direktivets bilag I (naturtyper) og bilag II (dyre- og plantearter).

Dette sker hovedsageligt gennem udpegning af særlige beskyttelsesområder, habitatområderne. I habitatområderne skal der sikres eller genoprettes en gunstig bevaringsstatus for de arter eller naturtyper, som området er udpeget for (Udpegningsgrundlaget).

Habitatdirektivet stiller ikke kun krav om udpegning af særlige bevaringsområder for naturtyper på bilag I og dyre- og plantearter på bilag II, men også om, at medlemslandene skal træffe de nødvendige foranstaltninger til at indføre en streng beskyttelsesordning i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der er nævnt i direktivets bilag IV.

2.2 Miljømålsloven

Miljømålsloven⁸ fastsætter rammerne for planlægning inden for de udpegede internationale naturbeskyttelsesområder.

Det er i miljømålsloven bestemt, at staten skal udarbejde Natura 2000-basisanalyser og tilhørende planer. Det er i disse planer, at Natura 2000-områdernes bevaringsmålsætninger er fastlagt.

3 Projektbeskrivelse

I modsætning til andre klimalavbundsprojekter, hvor vandstandshævninger er en del af projektet, omfatter dette projekt kun de afværgetiltag, der skal foretages for at sikre naboer, tekniske installationer og arealer i tilfælde af nye højvandshændelser, samt et nyt vandløbstracé til sikring af et ferskvandsvandløb med udmunding i fjorden af hensyn til ørredopgang.

Projektet omfatter følgende tiltag (se bilag A):

- › Etablering af erosionssikring omkring digegennembruddet ved pumpestationen.
- › Etablering af nyt forløb af Orup Bæk fra Lindersvoldvej til Præstø Fjord samt erosionssikring ved krydsning af diget.
- › Etablering af terrænreguleringer langs Fedvejen, samt ejendommen Lindersvoldvej 15
- › Fældning af træer i Grønnemose samt den sydlige del af engsøen ved Lindersvold
- › Frilægning af 3 store dræntilløb / rørlagte vandløb
- › Sikring af afvanding fra otte ejendomme langs Lindersvoldvej

⁸ LBK nr. 692 af 26/05/2023 om miljømål m.v. for internationale naturbeskyttelsesområder (Miljømålsloven)

- › Hævning af ca. 50 m markvej

Kun tiltagene med orange er beliggende i Natura 2000-området og de øvrige tiltag ligger udenfor Natura 2000 området og vurderes ikke have en væsentlig påvirkning ind i Natura 2000-området.

Terrænreguleringerne ved Lindersvoldsvej 15 ændrer ikke på hydrologi eller andet, der kan påvirke naturforholdene i Natura-2000-området. Frilægningen af de tre store dræntilløb medfører ingen ændring af det hydrologiske opland til Natura 2000-området, men er udelukkende en sikring af, at der ikke opstår tilbagestuvning i afløbssystemet og sikre denitrifikation inden udløb i engsøen. Det samme gør sig gældende for sikringen af afvandingen ved ejendommene på Lindersvoldsvej.

Forstyrrelserne fra anlægsarbejdet vurderes at være af så kort varighed (hvert enkelte tiltag vil tage mellem 0,5 dag og en uge) og kunne udføres med maskinel, der støj- og forstyrrelsesmæssigt er fuldt sammenlignelige med de maskiner som anvendes ved almindelig landbrugsdrift.

3.1 Identificerede potentielle påvirkninger

Der er i forbindelse med projektet identificerede følgende potentielle påvirkninger af Natura 2000-område nr. 168 *Havet og kysten mellem Fjord og Grønsund*, samt potentielle påvirkninger af bilag IV-arter:

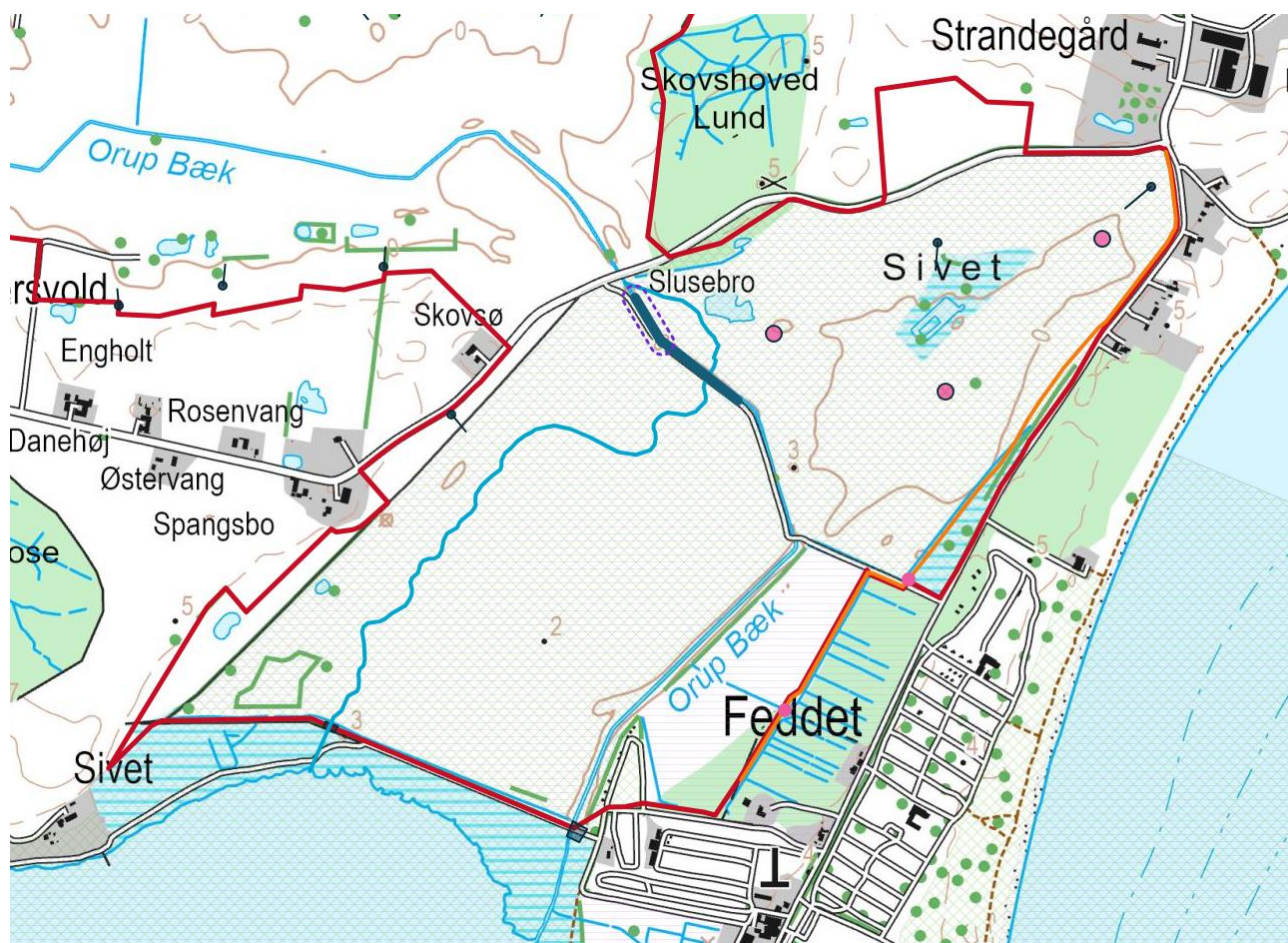
- › Støj i anlægsfasen, der kan forstyrre fuglelivet
- › Inddragelse af naturtyper på udpegningsgrundlaget ved etablering af nyt vandløb
- › Inddragelse af levesteder for bilag IV-arter ved etablering af terrænreguleringer samt fældning af træer

På grund af projektets begrænsede omfang og de forventede påvirkningers lille influensområde, vurderes det, at påvirkning af andre omkringliggende Natura 2000 områder kan udelukkes.

De nærmeste omkringliggende Natura 2000-områder er følgende:

- › Natura 2000-område nr. 167 *Skove ved Vemmetofte* (afstand: 7 km)
- › Natura 2000-område nr. 172 *Lekkende Dyrehave* (afstand: 13 km)

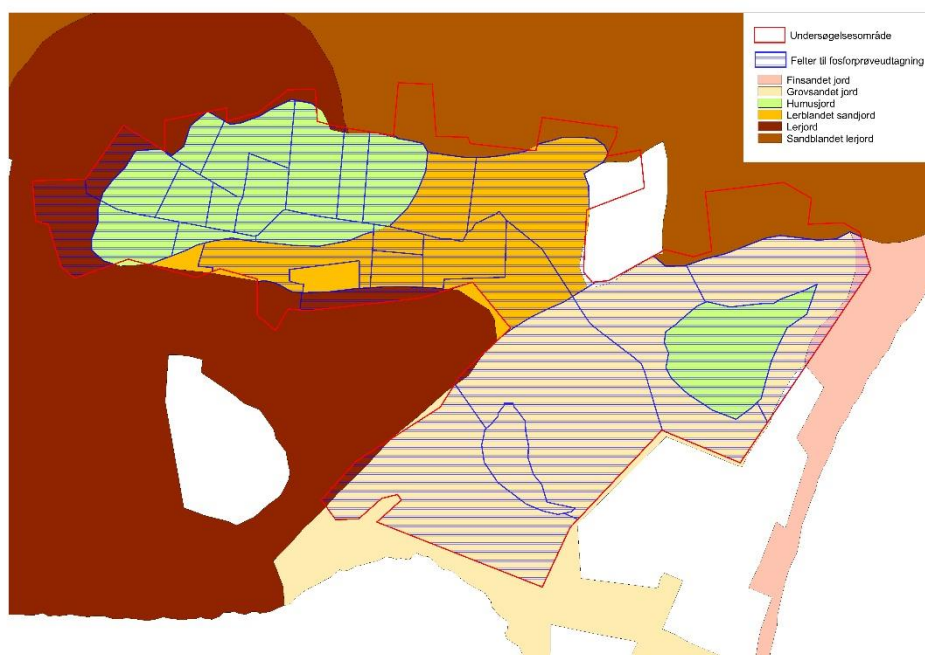
De potentielle påvirkningers karakter samt afstanden til projektområdet udelukker en påvirkning. Potentielt inddragelse af naturtyper har ingen effekt andre steder end det sted de inddrages og støj i anlægsfasen vil ikke kunne høres over de afstande, som er gældende.

Figur 1 Afgrænsning af projektområde samt skitsering af de kommende anlæg (orange = dige; blå = nyt vandløb)

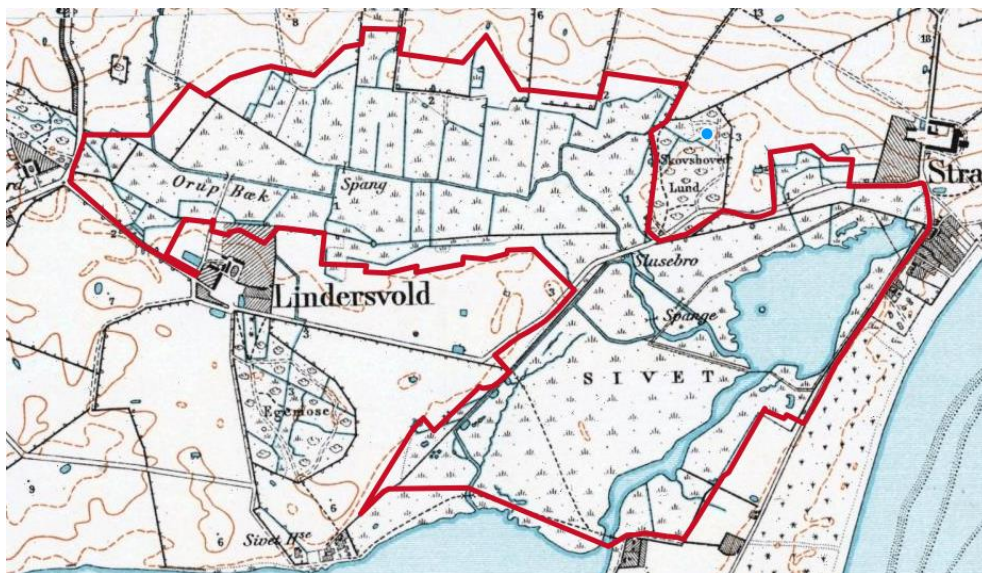
4 Eksisterende forhold

Projektområdet kan naturgeografisk opdeles i to områder, der er delt af Lundersvoldvej. Området sydøst for Lundersvoldvej består af sandede marine aflejringer og området nordvest for Lundersvoldvej består af lerede moræne-aflejringer med indslag af ferske aflejringer med et højt organisk indhold (se Figur 2). Dette område er en tidligere fjordarm, der ved landindvindingen er blevet tørlagt. Indtil omkring 1960 var der stadig en sø (Grønnemose) i den nordlige del af området og området blev anvendt til græsning og høslet. Det er kun området sydøst for Lundersvoldvej, der er en del af Natura 2000-området.

Figur 2 Jordklassifikation (DJF)

Området nordvest for Lindersvoldvej har haft karakter af en ådal med moser, indtil det blev afvandet. Den første afvandning startede med grøftning og på målebordsbladet nedenfor ser det ud som om, at Sivet og Grønnemose er omsluttet af et dige. Dele af dette dige ses i dag langs vejen til Feddet. Området blev brugt til græsning og høslet, indtil pumpelaget blev etableret i 1961 (se Figur 3).

Figur 3 Projektområdet som opmålt 1890 (© Geodatastyrelsen)

Efter etablering af pumpelaget har stort set hele området været i omdrift.

Ved gennembruddet af diget under stormen i oktober 2023 forvandlede store dele af projektområdet dramatisk (se Figur 4 og Bilag D). Området sydøst for Lindersvoldvej, er i dag genskabt som en fjordarm med fri hydraulisk forbindelse med

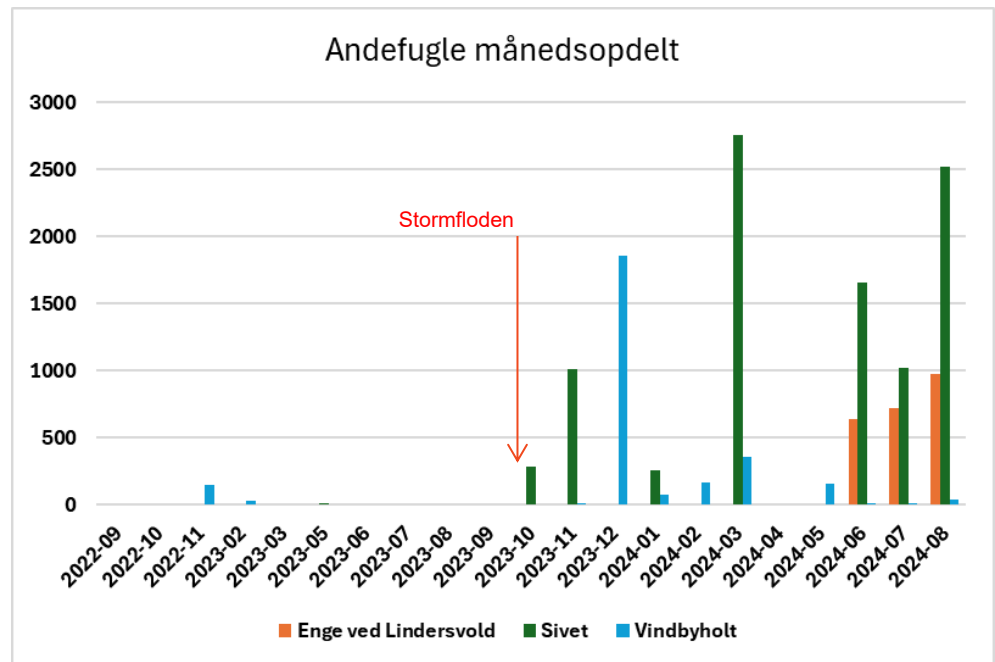
Præstø Fjord. Området nordvest for vejen er en våd ådal med Orup Bæk løbende gennem en lavvandet sø med vandstande på op til ca. 1,5 m. Området fremstår således mere vådt end på kortene fra slut 1800-tallet (Figur 3), hvilket skyldes afbrændingen af tørven i de organiske jorde ved afvandingen, der har medført terrænsætninger på op til 1 meter.

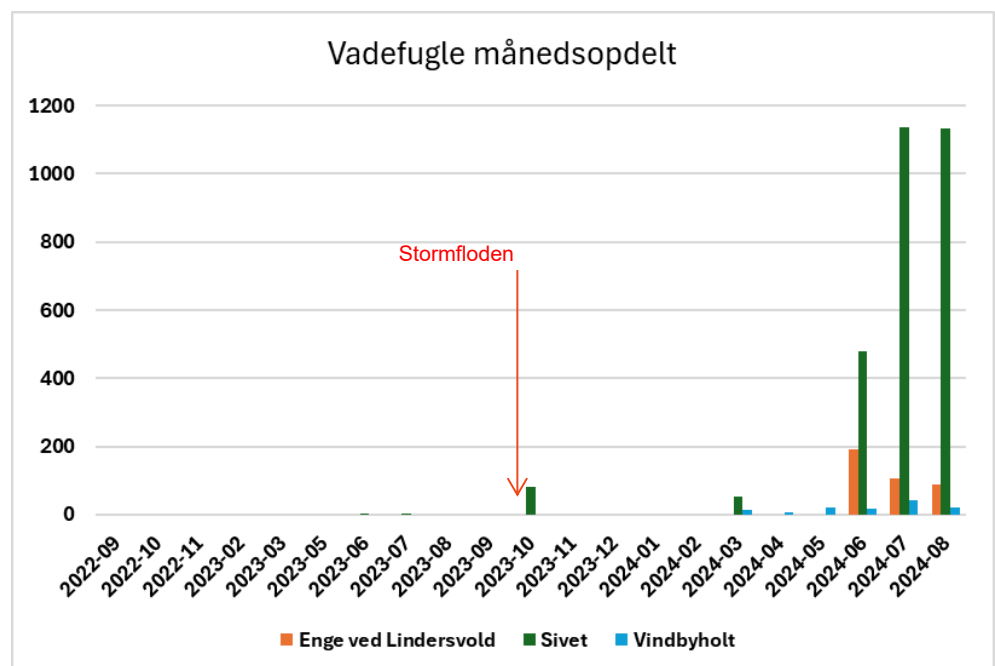
Figur 4 Pumpehuset med Sivet og Grønnemose i baggrunden i dagene umiddelbart efter stormfloden 2023 (Naturstyrelsen, 2023).

Området har efter stormfloden i 2023 udviklet sig til en god fuglelokalitet, der tiltrækker et stort antal ande- og vadefugle. Ifølge data fra DOF-Basen er det tydeligt, at andefuglene, som var stort set fraværende inden stormfloden, hurtigt indtog Sivet⁹ efter stormfloden, mens engene ved Lindersvold først blev indtaget i foråret 2024 (Figur 5). Vadefuglene kom først i optællingerne da vandstanden faldt igen sidst på foråret (Figur 6).

⁹ I Dofbasen omfatter lokaliteten "Sivet" både Sivet og Grønnemose.

Figur 5 Observationer af andefugle indenfor projektområdet fra 2022 til sommeren 2024 (Dofbasen.dk)

Figur 6 Observationer af vadefugle indenfor projektområdet fra 2022 til sommeren 2024

Sivet (Lok 2)

Syd for den gamle brandvej løber det nye vandløb gennem en kulturreng (Sivet), der er § 3-udpeget i den nordvestlige del. Engen har været omlagt (se Figur 7) og tilsået og er domineret af Eng-Svingel og Almindelig Rajgræs. Der blev fundet 50 arter. De fleste arter blev fundet langs den nordlige kant, et delområde, som også er omfattet af § 3-beskyttelsen, mens der blev fundet 29 arter i de centrale dele af engen med en blanding af arter, som kræver nogen næring, men også arter, der

klarer sig bedre på mere næringsfattige lokaliteter. Arealet har udviklet sig til vigtige fuglerasteområder. Engen bliver afgræsset med kvæg.

Med de nye hydrologiske forhold må man antage, at engens vegetationssammensætning vil udvikle sig mod mere salttolerante arter og engen vil udvikle sig mod en mere strandengsagtig karakter.

Figur 7 Ortofoto fra 2019, hvor kulturengen i Sivet lige er blevet omlagt (COWI, 2019)

Den sydligste del af engen foran diget ud mod fjorden er kortlagt som habitatnaturtypen strandeng (1330). Strandengen er groet til i tagrør og har udviklet sig til en artsfattig strandsump. På diget er der en strandoverdrevslignende vegetation med bl.a. rød svingel, strandasters og gåsepotentil. Selve diget er ikke kortlagt med habitatnatur.

Grønnemose (Lok 1)

Ved etablering af det nye åløb krydses en eng (Lok 1, se Figur 1). På nordsiden af den gamle brandvej er den vestlige og nordlige del udpeget som § 3-eng (se Figur 8). Der har tidligere været en sø omgivet af mose, der begge er § 3-registreret. Søen og mosen ligger dog under vand i dag. Det er en forholdsvis artsrig eng, hvor 29 arter blev registreret. En blanding af arter som kræver nogen næring, men også med arter, der klarer sig bedre med mindre (mesotrofe arter). Engen har været omlagt og her er både meget Eng-Svingel og Almindelig Rajgræs. Arealet græsses af kvæg og støder op til de store oversvømmede enge, som har udviklet sig til vigtige fuglerasteområder. Engen er ikke udpeget som habitatnaturtype.

Figur 8 Engareal i det sydvestlige hjørne af Grønnemose mellem Lindersvoldsvej og Orup Bæk

Figur 9 Grønnemose set fra nord i retning mod syd med Fedvejen og det træbevoksede dige til venstre i billedet. Billede taget i december 2024.

I den østlige del af Grønnemose op mod Fedvejen ligger et forholdsvist artsrigt engområde (ikke § 3-registreret), som er blevet oversvømmet således, at det er meget smalt op mod vejen, og hér var optrampet af kreaturer (Lok 4, se Figur 1). 43 arter af blomsterplanter blev registreret. Mod syd og tæt på vejen er engen højere-liggende og mere tør med visse overdrevsarter indblandet. Lokaliteten afgrænses af kvæg, og vurderes kun at være lidt næringspåvirket.

Med de nye hydrologiske forhold må man antage, at engens vegetationssammensætning vil udvikle sig mod mere salttolerante arter og engen vil udvikle sig mod en mere strandengsagtig karakter.

På den sydlige del ligger der et gammelt egetræsbevokset dige. Opmålinger af diget tyder på, at kronekanten ligger omkring kote 1,5 m, men der kan være lavere lunger. At forhøje diget vil potentielt kunne skade egetræerne og den øvrige vegetation. Det foreslås derfor at lave et højere fremskudt dige vest for det gamle dige.

4.1.1 Ejendomsmæssige forhold

I foråret 2024 blev landvindingslaget enige om at nedlægge sig selv med 1. september 2025 som skæringsdato. Under ledelse af Naturstyrelsen er der blevet gennemført en ejendomsmæssig forundersøgelse og der foreligger aftaler med alle lodsejere klar til at blive effektueret fra d. 1. september 2025, hvis alle nødvendige myndighedstilladelser foreligger.

5 Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund (N168)

5.1 Udpegningsgrundlag og målsætning

Figur 10 Forekomst af terrestriske naturtyper på udpegningsgrundlaget ved projektområdet.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag A og B.

5.1.1 Overordnede målsætninger for Natura 2000-området

Ifølge Natura 2000-plan 2022-2027¹⁰ for området skal Naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau, og fugle på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at sikre bestandsstørrelsen på nationalt niveau. Målet er,

- › At de store marine forekomster af sandbanke (1110) og bugt (1160) samt vadeblade (1140), lagune (1150) og rev (1170) sikres. Når de indeholder et artsrigt dyre- og planteliv, opfylder de derved livsbetingelserne for de vigtige forekomster af trækkende fugle som knopsvane, sangsvane, grågås, bramgås, blishøne, hjejle, pibeand, skeand, spidsand, troland og lille skallesluger.
- › At der er sikret tilstrækkelige, forstyrrelsesfri områder for Natura 2000-områdets store antal vand- og kysttilknyttede fuglearter samt spættet sæl.
- › At fri landskabsdannelse og dynamik præger langt hovedparten af områdets kyststrækninger. Områder med komplekse strandvoldssystemer og forekomster af klitnaturtyper har høj prioritet.
- › At de store arealer af strandvold med enårige planter (1210) og strandeng (1330) sikres. Derved sikres samtidig levesteder for ynglefuglene skarv, brughane, klyde, splitterne, havterne, dværgterne samt den sjældne rovterne.
- › At arealet af den sjældne naturtype vinteregeskov (9170), som er i stærkt ugunstig bevaringsstatus, sikres.
- › At arealer af naturtyper i stærkt ugunstig bevaringsstatus sikres bl.a. enebærklit (2250), våd hede (4010), tør hede (4030), surt overdrev (6230), kalkoverdrev (6210), tidvis våd eng (6410), rigkær (7230) samt de øvrige skovnaturtyper
- › Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi og drift/pleje, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.
- › Den økologiske integritet for området sikres derudover ved god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne.

¹⁰ <https://edit.mst.dk/media/edinvmom/n168-natura-2000-plan-2022-27-havet-og-kysten-mellem-praestoe-fjord-og-groensund.pdf>

5.1.2 Konkrete målsætninger for naturtyper og arter

I området skal der være mulighed for en naturforvaltning, hvor man gør brug af naturens egne dynamikker. I forbindelse med forvaltningen skal der tages hensyn til, om naturtyper, arter eller fugle på udpegningsgrundlaget kan være følsomme over for en sådan forvaltning, eksempelvis de som er nævnt under de overordnede målsætninger.

De konkrete målsætninger bygger på grupperinger af naturtyper, habitatarter og fugle.

Generelt

- › Den samlede forekomst af naturtyper, arter- og fugles levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Terrestrisk habitatnatur

Der er kortlagt ca. 2.046 ha terrestriske habitatnaturtyper i området. Heraf er ca. 213 ha kategoriseret som naturtyper på flyvesand, ca. 1.338 ha som salttolerante naturtyper, ca. 266 ha som naturtyper knyttet til overvejende vådbund og ca. 229 ha som naturtyper knyttet til overvejende tørbund.

- › For naturtyper med et tilstandsvurderingssystem skal der fortsat være mindst 166 ha naturtyper på flyvesand, mindst 895 ha salttolerante naturtyper, mindst 96 ha vådbundsnaturtyper og mindst 71 ha tørbundsnaturtyper i tilstandsklasse I-II. Naturtyper i klasse III-V skal være i fremgang mod tilstandsklasse I-II, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.
- › For naturtyper uden tilstandsvurderingssystem er målet at bidrage til gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Det betyder, at det samlede areal skal være mindst 235 ha. For de skovbevoksede naturtyper, skal andelen af store træer og dødt ved være stabil eller stigende. Skovnaturtyper sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje. Der kan dog være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til sikring af en skovnaturtype.

Arter

- › For arter med et tilstandsvurderingssystem er målet, at tilstanden og det samlede areal af levesteder i tilstandsklasse I-II er stabil eller i fremgang. Levesteder i tilstandsklasse III-V skal være i fremgang mod tilstandsklasse I-II, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.
- › For arter uden et tilstandsvurderingssystem er målet at bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Levestedernes tilstand (vurderet i form af forekomst og udbredelse) og det samlede areal skal være stabilt eller i fremgang.

Ynglefugle

- › Tilstanden og det samlede areal af de kolonirugende fugles kortlagte levesteder må ikke være i tilbagegang, og mindst 75% af arealet skal være i fremgang mod eller fastholdes i tilstandsklasse I-II.
- › For mose- og rørskovsfugle og engfugle er målet, at tilstanden og det samlede areal af levesteder i tilstandsklasse I-II er stabil eller i fremgang. Levestederne i tilstandsklasse III-V skal være i fremgang mod tilstandsklasse I eller II, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.
- › For ynglefugle uden tilstandsvurderingssystem er målet, at de skal bidrage til at sikre og øge bestanden på nationalt niveau. Levestedernes samlede areal og tilstand (vurderet i form af forekomst og udbredelse) skal være stabil eller i fremgang.

Trækfugle

- › For trækfugle, der kan optræde med nationalt eller internationalt betydende forekomster i fuglebeskyttelsesområdet, skal deres raste- og overnatningsområder sikres eller være i fremgang, således at området også fremadrettet kan huse en bestand af national eller international betydning.
- › For trækfugle, som ikke optræder med nationalt eller internationalt betydende forekomster i fuglebeskyttelsesområdet, er målet, at deres fælde-, raste- og overnatningsområder skal sikres eller være i fremgang.

Søer under 5 ha

- › For søer under 5 ha i tilstandsklasse I-II er målet, at tilstanden skal være stabil eller i fremgang. Søer under 5 ha i tilstandsklasse III-V skal være i fremgang mod tilstandsklasse I-II, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Marine- og ferskvandsnaturtyper (undtagen søer under 5 ha)

- › For søer over 5 ha og marine naturtyper henvises til målsætningerne i vandområdeplanerne.
- › For de marine naturtyper skal tilstand og areal være stabile eller i fremgang og bidrage til gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau.

5.1.3 Potentiel påvirkning af målsætninger og udpegningsgrundlag

I vurderingen af den potentielle påvirkning af Natura 2000-områdets målsætninger og udpegningsgrundlag medtages kun de tiltag, som er indeholdt i dette projekt. Genskabelsen af fri vandudveksling mellem projektområdet og Præstø Fjord vurderes ikke i denne Natura 2000-væsentlighedsvurdering, da den allerede har fundet sted som følge af en naturdrevet proces.

Fuglebeskyttelsesområde F89

Tabel 1 Vurdering af udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde F89. Observationer er søgt tilbage til år 2000 i DOF-basen.

Arter	Yngle-/trækfugl	Observeret i projektområdet	Obs. 1.7.24 – 1.2.25 (antal/obs) ¹¹	Bemærkning	Potentiel væsentlig påvirkning
Havørn	Y/T	Ja	16/11	Ikke ynglende i projektområdet	Nej
Skarv	Y/T	Ja	5135/39	Ikke ynglende i projektområdet	Nej
Brushane	Y	Ja	410/43	Ikke ynglende i projektområdet. Ankommer	Nej
Dværgterne	Y	Nej	0/0	Ikke ynglende i projektområdet	Nej
Fjordterne	Y	Ja	0/0	Ikke ynglende i projektområdet	Nej
Havterne	Y	Ja	0/0	Ikke ynglende i projektområdet	Nej
Hedelærke	Y	Nej	0/0	Ikke ynglende i projektområdet	Nej
Klyde	Y	Nej	0/0	Ikke ynglende i projektområdet	Nej
Plettet rørvagtel	Y	Nej	0/0	Ikke ynglende i projektområdet	Nej
Rovterne	Y	Ja	44/23	Ikke ynglende i projektområdet	Nej
Rørhøg	Y	Ja	4/4	Ikke ynglende i projektområdet	Nej
Splitterne	Y	Nej	0/0	Ikke ynglende i projektområdet	Nej
Blisgås	T	Ja	94/2	Ankommer oktober Raster på græs- og vintersædsmarker	Nej
Blishøne	T	Ja	1104/21	Ankommer fra august Raster i fjorde og vige	Nej
Bramgås	T	Ja	5720/11	Ankommer oktober Raster på græs- og vintersædsmarker	Nej
Grågås	T	Ja	4235/35	Ankommer august/sep-tember Raster på græs- og vintersædsmarker	Nej
Hjejle	T	Ja	3/2	Ankommer fra august Raster på strandenge,	Nej

¹¹ Trækkende og overflyvende fugle er ikke talt med (Kilde: DOFBasen.dk)

				marker og lavvandede områder	
Hvinand	T	Ja	87/16	Ankommer oktober/november. Raster i større søer, fjorde og vige	Nej
Knopsvane	T	Ja	25/14	Ankommer fra august/september Raster i større søer, fjorde og vige	Nej
Lille skallesluger	T	Ja	1/1	Ankommer november/december Raster i søer, fjorde og vige	Nej
Pibeand	T	Ja	4398/37	Ankommer september Raster i søer, fjorde og vige	Nej
Pibesvane	T	Ja	0/0	Ankommer oktober/november Raster på græs- og vintersædsmarker	Nej
Sangsvane	T	Ja	21/5	Ankommer oktober/november Raster på græs- og vintersædsmarker	Nej
Skeand	T	Ja	425/33	Ankommer august/september Raster på strandenge, søer og moser	Nej
Spidsand	T	Ja	38/11	Ankommer august/september Raster i søer og moser	Nej
Stor skallesluger	T	Ja	16/4	Ankommer november/december Raster i større søer, fjorde og vige	Nej
Toppet skallesluger	T	Ja	0/0	Ankommer oktober Raster i fjorde og vige	Nej
Troldand	T	Ja	534/24	Ankommer oktober/november Raster i søer, fjorde og vige	Nej
Vandrefalk	T	Ja	1/1		Nej

Der vil være støj fra maskiner under anlægsarbejdet, der ville kunne forstyrre fuglene i yngletiden. Derfor vil anlægsarbejdet ske udenfor fuglenes yngletid i september-oktober 2025 og ligeledes er ingen af de ynglende fugle på udpegningsgrundlaget registreret ynglende indenfor projektområdet. **En væsentlig påvirkning af ynglefugle kan derfor udelukkes.**

Anlægsarbejdet vurderes ikke udgøre en væsentlig påvirkning af trækfugle på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet, da forstyrrelsen kun vil medføre en meget lokal og kortvarig forstyrrelse af raste- eller fourageringsområder.

Det vil være de trækfugle, der ankommer i sensommeren/tidlige efterår og som raster på strandenge, i søer eller ferske enge, der potentielt vil kunne blive forstyrret af anlægsarbejdet. Det drejer om følgende fugle:

- › Gæs og svaner: grågås, knopsvane, blisgås, bramgås
- › Vandhøns og andefugle: blishøne, pibeand, skeand, spidsand, troidand
- › Vadefugle: brushane, hjejle

Hvinand, sangsvane, pibesvane, lille og stor skallesluger ankommer først efter anlægsarbejdet er afsluttet.

Gæs og ænder har typisk en flugtafstand på omkring 300 m og vadefugle ca. 150 m ved forstyrrelser fra gående mennesker. Flugtafstanden ved trafik og færdsel er ofte kortere (Laursen, et al., 2013). Anlægsarbejde med maskinel antages at være sammenligneligt med færdsel og der vil derfor være en noget kortere flugtafstand.

Gæs fouragerer på Sivet og vil potentielt opleve en kortvarig forstyrrelse under anlæg af det nye vandløbstracé, men vil eventuelt kunne anvende den østlige del af Sivet, da der vil være mere end 300 m til anlægsarbejdet. Andefuglene og blishøns, der raster og fouragerer i det lavvandede område i Grønnemose, vil potentielt opleve en kortvarig forstyrrelse i forbindelse med anlæg af diget langs Fedvej. Begge fuglegrupper vil have mulighed for at fortrække til andre egnede raste- og fourageringsområder både indenfor og udenfor Natura 2000-området, såfremt de under anlægsfase skulle blive forstyrret i umiddelbar nærhed af projektområdet. Gæs vil kunne søge mod nogle af de øvrige 1300 ha strandenge samt marker med græs og vintersæd i nærområdet. Andefuglene vil både kunne søge mod Præstø Fjord, Feddet og engsøen ved Lindersvold.

Vadefuglene vil ligeledes kunne finde fouragerings- og rastemuligheder i engsøen ved Lindersvold, samt søge væk fra anlægsarbejdet, men stadig forblive i fuglebeskyttelsesområdet.

Da Natura 2000-området har en samlet størrelse på ca. 33.000 ha og da forstyrrelser i anlægsfase alene vurderes at være af lokal karakter, en samlet varighed på under to måneder samt fuldkommen reversibel, vurderes dette at kunne ske uden, at det vil gå ud over arternes muligheder for at finde egnede raste- og fourageringsområder, hvorfor Natura 2000-områdets samlede egnethed som raste- og fourageringsområde for trækfugle **ikke vurderes at blive væsentligt påvirket**.

Habitatområde H147

Tabel 2 Vurdering af udpegningsgrundlag for Habitatområde H147

Kode	Udpegningsgrundlag	Forekommende	Bemærkning	Potentiel væsentlig påvirkning
1014	Skæv vindelsnegl	Usandsynligt	Ingen registreringer i Naturbasen, artsportalen eller NOVANA.	Nej
1016	Sumpvindelsnegl	Usandsynligt	Ingen registreringer i Naturbasen, artsportalen eller NOVANA.	Nej
1042	Stor kærguldsmed	Usandsynligt	Ingen registreringer i Naturbasen, artsportalen eller NOVANA.	Nej
1095	Havlampret	Usandsynligt	Vandløbet har været blokeret for opgang indtil oktober 2023. Arten yngler primært i vestjyske og svenske vandløb. Ingen registreringer i Naturbasen, artsportalen eller NOVANA.	Nej
1099	Flodlampret	Usandsynligt	Vandløbet har været blokeret for opgang indtil oktober 2023. Arten yngler i større vandløb. Ingen registreringer i Naturbasen, artsportalen eller NOVANA.	Nej
1166	Stor vandsalamander	Usandsynligt	Har sikkert forekommet i området, men må antages at have fortrukket i forbindelse med digebruddet, da den er meget følsom overfor saltvand.	Nej
1308	Bredøret flagermus	Potentielt	Ingen registreringer, men fundet i Leestrup Skov mindre end 5 km væk.	Nej
1351	Marsvin	Nej	Lever i havet, som ikke påvirkes.	Nej
1365	Spættet sæl	Nej	Lever i havet, som ikke påvirkes.	Nej
1903	Mygblomst	Nej	Ingen registreringer i Naturbasen, artsportalen eller NOVANA.	Nej
1110	Sandbanke	Nej		Nej
1140	Vadeflade	Nej		Nej
1150	Lagune*	Nej		Nej
1160	Bugt	Nej		Nej
1170	Rev	Nej		Nej
1210	Strandvold med enårige planter	Nej		Nej
1220	Strandvold med flerårige planter	Nej		Nej
1230	Kystklint/klippe	Nej		Nej
1310	Enårig strandengsvegetation	Nej		Nej
1330	Strandeng	Ja	Strandengen er på det påvirkede areal groet til i tagrør og har karakter af en strandsump.	Nej
2110	Forklit	Nej		Nej
2120	Hvid klit	Nej		Nej
2130	Grå/grøn klit*	Nej		Nej

2140	Klithede*	Nej		Nej
2160	Havtornklit	Nej		Nej
2180	Skovklit	Nej		Nej
2190	Klitlavning	Nej		Nej
2250	Enebærklit*	Nej		Nej
3130	Søbred med småurter	Nej		Nej
3140	Kransnålage-sø	Nej		Nej
3150	Næringsrig sø	Nej		Nej
3160	Brunvandet sø	Nej		Nej
4010	Våd hede	Nej		Nej
4030	Tør hede	Nej		Nej
5130	Enekrat	Nej		Nej
6120	Tørt kalksandsoverdrev*	Nej		Nej
6210	Kalkoverdrev*	Nej		Nej
6230	Surt overdrev*	Nej		Nej
6410	Tidvis våd eng	Nej		Nej
6430	Urtebræmme	Nej		Nej
7140	Hængesæk	Nej		Nej
7150	Tørvelavning	Nej		Nej
7210	Avneknippemose*	Nej		Nej
7220	Kildevæld*	Nej		Nej
7230	Rigkær	Nej		Nej
9110	Bøg på mor	Nej		Nej
9130	Bøg på muld	Nej		Nej
9160	Ege-blandskov	Nej		Nej
9170	Vinteregeskov	Nej		Nej
9190	Stilkeke-krat	Nej		Nej
91E0	Elle- og askeskov*	Nej		Nej

Ved udgravningen af det nye vandløbstracé vil der i den sydlige ende ved udløbet til fjorden ske en krydsning af den udpegede naturtype strandeng.

Strandengen er i dag fuldstændigt domineret af tagrør og har karakter af en strand-sump. Selvom der vil blive påvirket ca. 2.000 m² i anlægsfasen og den endelige inddragelse vil være ca. 500 m², vurderes det ikke at påvirke naturtypen strandeng, da det påvirkede areal ikke har karakter af en strandeng. Det midlertidigt inddragede areal vil naturligt retablere sig som rørskov allerede efterfølgende sommer, hvis der ikke iværksættes nogen form for plejetiltag. For at genskabe strandengen anbefales det, at området syd for diget inddrages i det hegnede område på nordsiden, således, at diget og strandengen græsses ned. Strandengen er registreret som §3 strandeng og der skal derfor ansøges om dispensation hos Faxe Kommune.

Med genskabelsen af den frie dynamik med fjorden må det antages, at naturtypen strandeng (1330) vil få mere gunstige forhold i området omkring Sivet og Grønnemose og arealet med habitatnaturtypen strandeng vil potentielt stige de kommende år. **En væsentlig påvirkning af habitatnaturtypen strandeng (1330) kan derfor udelukkes.**

Der etableres et dige langs Fedvejen fra krydset Lindersvoldsvej og Fedvejen i nord ned til det nyetablerede dige på vestsiden af campingpladsen. Det nye dige etableres på en forholdsvis artsrig eng. Engen vil med tiden udvikle sig til en strandeng pga. de nye hydrologiske forhold med fri hydraulisk forbindelse til Præstø Fjord. Diget vil beslaglægge ca. 6.000 m². Vegetationen vil have gode forudsætninger til at kunne udvikle sig til strandoverdrev, da denne naturtype findes i umiddelbar nærhed langs kysten ved Fakse Bugt.

Den planlagte terrænregulering vurderes ikke at påvirke muligheden for at areaerne kan udvikle sig til habitatnatur.

Ved etablering af det nye vandløbstracé gennem Sivet og et hjørne af Grønnemose skabes muligheder for en naturlig dynamik mellem vandløb og de omkringliggende arealer, hvilket vil bidrage til forbedrede muligheder for, at naturværdierne i området forbedres, samt øget tilbageholdelse af næringsstoffer til Præstø Fjord. Samlet set vurderes muligheden for etablering af habitatnatur at blive forbedret.

5.1.4 Bilag IV-arter inden for projektområdet

Spidssnudet frø, springfrø og stor vandsalamander

Nord for brandvejen i Grønnemose lå der inden stormfloden 2023 nogle mindre vandhuller, hvor der er fundet spidssnudet frø og springfrø i 2022 (Naturdata.dk). Der er ikke nogen registreringer af stor vandsalamander, men den har med stor sandsynlighed forekommet i vandhullerne omkring Grønnemose. Disse vandhuller er blevet oversvømmet ved digebruddet og er i dag både påvirket af saltvand og huser formentlig en fiskebestand. Da alle tre arter – og særligt stor vandsalamander - har en lav salttolerance må det antages, at de har forladt Grønnemose og er vandret til andre lokaliteter som fx. de våde enge ved Lindersvold og andre vandhuller nord for Lindersvoldsvej.

Projektet vurderes ikke at omfatte aktiviteter, der risikerer at medføre påvirkning af yngle- og rasteområder for hverken spidssnudet frø eller stor vandsalamander. Dels vurderes de ikke at forekomme i området og dels foregår anlægsarbejdet udenfor paddernes vandringstid. En påvirkning af den økologiske funktionalitet af området for arten kan derfor udelukkes.

For at modvirke tab af enkeltindivider anbefales det at opsætte paddehegn ved anlægsarbejdet i forbindelse åbning af dræn omkring engsøen ved Lindersvold. Dette er udenfor Natura 2000-området.

Flagermus

Området er uden tvivl fødesøgningsområde for en række flagermus. Disses livsvilkår er blevet forbedret efter stormfloden. Landskabet er blevet bedre for de arter, der søger føde i mere åbent terræn - i størst grad for vandflagermus, der har fået et

nyt fødesøgningsområde over de nye enge og søer. Ingen af de planlagte tiltag omfatter aktiviteter (fældning af gamle træer eller nedrivning af bygninger), der kan påvirke yngle- og rastesteder for flagermus ligesom de heller ikke vil være til fare for enkeltindivider. Nåletræerne langs den sydlige bred af engsøen samt elletræerne i Grønnemose, der anbefales fældet, er ikke vurderet egnede som yngle- og levesteder for flagermus.

Ifølge naturdata.dk og artsportalen er der ikke fundet andre bilag IV-arter indenfor projektområdet. Under feltarbejdet i efteråret 2024 blev der heller ikke fundet bilag IV-arter på de undersøgte lokaliteter. Heller ikke under feltarbejdet ved forundersøgelsen i 2012 blev der fundet bilag IV-arter.

Andre bilag IV-arter

Udpegningsgrundlag	Forekommende	Bemærkning	Potentiel væsentlig påvirkning
Hasselmus	Nej	Der er ingen velegnede biotoper for arten indenfor projektområdet.	Nej
Birkemus	Nej	Ingen registreringer på Sjælland	Nej
Odder	Usandsynligt	Ingen registreringer i Naturbasen, artsportalen eller NOVANA. Se vurdering nedenfor.	Nej
Ulv	Nej	Ingen registreringer på Sjælland	Nej
Marsvin	Nej	Lever i havet, som ikke påvirkes.	Nej
Hvidnæse	Nej	Lever i havet, som ikke påvirkes.	Nej
Vågehval	Nej	Lever i havet, som ikke påvirkes.	Nej
Europæisk sumpskildpadde	Nej	Ingen registreringer på Sjælland i mange år	Nej
Markfirben	Potentielt	Der er registreret markfirben på Feddet. Både diget mod fjorden samt det gamle dige langs Fedvejen kunne være velegnede til markfirben, men disse påvirkes ikke af projektet.	Nej
Glatnog	Nej	Ingen registreringer på Sjælland	Nej
Æskulapsnog	Nej	Ingen registreringer på Sjælland	Nej
Klokkefrø	Nej	Ingen registreringer i området	Nej
Løgrø	Nej	Ingen velegnede biotoper i projektområdet.	Nej
Løvfrø	Nej	Ingen registreringer i projektområdet. Se vurdering nedenfor.	Nej
Springfrø	Nej	Der er ikke længere velegnede biotoper for arten indenfor projektområdet.	Nej
Strandtudse	Nej	Ingen registreringer i området	Nej
Grønbroget tudse	Nej	Ingen registreringer i området	Nej
Snæbel	Nej	Ingen velegnede biotoper i projektområdet.	Nej
Bred vandkalv	Nej	Ingen registreringer i området	Nej
Lys skivevandkalv	Ja	Ingen registreringer i området	Nej
Eremit	Nej	Ingen velegnede biotoper i projektområdet.	Nej
Sortpletet blåfugl	Nej	Ingen velegnede biotoper i projektområdet.	Nej
Grøn mosaikguldmed	Nej	Ingen velegnede biotoper i projektområdet	Nej

Stor Kærguldsmed	Nej	Ingen velegnede biotoper i projektområdet	Nej
Grøn kølleguldsmed	Nej	Ingen registreringer i området	Nej
Tytskallet malermusling	Nej	Ingen registreringer i området	Nej
Enkelt månerude	Nej	Ingen registreringer i området	Nej
Liden najade	Nej	Ingen registreringer i området	Nej
Mygblomst	Nej	Ingen registreringer i området	Nej
Vandranke	Nej	Ingen registreringer i området	Nej
Gul stenbræk	Nej	Ingen registreringer i området	Nej
Krybende sumpskærm	Nej	Ingen registreringer i området	Nej

Der er ikke fundet odder i Faxe Kommune i nyere tid. Der er i de seneste år dukket odder op ved flere østsjællandske vandløb – herunder Tryggevejle Å. Det antages at være svenske oddere, der krydser Øresund og det kan ikke udelukkes, at der i fremtiden vil kunne forekomme odder i området, da det er et velegnet odder-habitat.

Der er aldrig registreret løvfrø i området. Den nærmeste bestand er ved Hejreskov på Jungshoved. Afstanden i fugleflugtslinje er 6 km hvoraf en del går over vand og rundt om fjorden er der ca. 15 km. Siden omkring 1990 er der fortaget en omfattende kortlægning af arten overalt i Danmark og det forekommer usandsynligt, at den skulle forekomme i området.

6 Sammenfattende vurdering

Dele af projektet sker i Natura 2000-område N168, der omfatter både habitatområde H147 og fuglebeskyttelsesområde F89. Herudover findes der visse arter anført på habitatdirektivets bilag IV.

Ved gennemgang af potentielle påvirkninger for de enkelte naturtyper på udpegningsgrundlaget kan det konkluderes, at ingen af naturtyperne vurderes at blive væsentlig påvirket af projektet og at projektet således ikke er til hindring for opnåelse af gunstig bevaringsstatus eller vil føre til en påvirkning af Natura 2000-områdets integritet.

Der er desuden foretaget vurdering af projektets potentielle påvirkninger på relevante bilag IV-arter og for alle disse gælder, at projektet ikke vurderes at påvirke den økologiske funktionalitet af området for den enkelte art. Samlet set vurderes projektet således hverken i anlægsfasen eller driftsfasen at kunne indebære en beskadigelse af yngle- og rasteområder for beskrevne bilag IV-arter i deres naturlige udbredelsesområde.

De tiltag, som skal iværksættes i forbindelse med dette projekt, vil have en uvæsentlig påvirkning af Natura 2000-områdets integritet. Det er tiltag, der er nødvendige for at fastholde den nuværende situation. Hvis ikke de gennemføres ville det være nødvendigt at genetablere diget og genoptage pumpedriften i området. Dette ville være i modstrid med de overordnede målsætninger for Natura 2000-området med at skabe fri landskabsdannelse og dynamik i områdets kyststrækninger, sikre

områder med komplekse strandvoldssystemer og forekomster af klitnaturtyper har høj prioritet, samt sikre store arealer af strandvold med enårige planter (1210) og strandeng (1330) og derved sikre levesteder for ynglefuglene på udpegningsgrundlaget.

Samlet set er den seneste udvikling positivt i forhold til såvel de overordnede som de konkrete målsætninger for Natura 2000-område N168.

Bilag A Oversigtskort

Bilag B Udpegningsgrundlag for habitatområde H147

Kode	Udpegningsgrundlag
1014	Skæv vindelsnegl
1016	Sumpvindelsnegl
1042	Stor kærguldsmed
1095	Havlampret
1099	Flodlampret
1166	Stor vandsalamander
1308	Bredøret flagermus
1351	Marsvin
1365	Spættet sæl
1903	Mygblomst
1110	Sandbanke
1140	Vadeflade
1150	Lagune*
1160	Bugt
1170	Rev
1210	Strandvold med enårige planter
1220	Strandvold med flerårige planter
1230	Kystklint/klippe
1310	Enårig strandengsvegetation
1330	Strandeng
2110	Forklit
2120	Hvid klit
2130	Grå/grøn klit*
2140	Klithede*
2160	Havtornklit
2180	Skovklit
2190	Klitlavning
2250	Enebærklit*
3130	Søbred med småurter
3140	Kransnålalge-sø
3150	Næringsrig sø
3160	Brunvandet sø
4010	Våd hede
4030	Tør hede
5130	Enekrat
6120	Tørt kalksandsoverdrev*
6210	Kalkoverdrev*
6230	Surt overdrev*
6410	Tidvis våd eng
6430	Urtebræmme
7140	Hængesæk
7150	Tørvelavning
7210	Avneknippemose*
7220	Kildevæld*
7230	Rigkær
9110	Bøg på mor
9130	Bøg på muld
9160	Ege-blandskov
9170	Vinteregeskov
9190	Stilkege-krat
91E0	Elle- og askeskov*

Bilag C Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F89

Arter	Yngle- /trækfugl	Artikel 4	Kriterie	Forventes ud- taget
Havørn	Y/T	stk. 1	F1, F2	
Skarv	Y/T	stk. 2	F4	X som trækfugl
Brushane	Y	stk. 1	F1	
Dværgterne	Y	stk. 1	F1	
Fjordterne	Y	stk. 1	F1	
Havterne	Y	stk. 1	F1	
Hedelærke	Y	stk. 1	F1	
Klyde	Y	stk. 1	F1	-
Plettet rørvagtel	Y	stk. 1	F1	-
Rovterne	Y	stk. 1	F1	-
Rørhøg	Y	stk. 1	F1	
Splitterne	Y	stk. 1	F1	
Blisgås	T	stk. 2	F3	
Blishøne	T	stk. 2	F3	
Bramgås	T	stk. 1	F2	
Grågås	T	stk. 2	F3	
Hjejle	T	stk. 1	F2	
Hvinand	T	stk. 2	F3	
Knopsvane	T	stk. 2	F3	
Lille skallesluger	T	stk. 1	F2	-
Pibeand	T	stk. 2	F3	
Pibesvane	T	stk. 1		X-
Sangsvane	T	stk. 1	F2	
Skeand	T	stk. 2	F3	
Spidsand	T	stk. 2	F3	
Stor skallesluger	T	stk. 2	F3	
Toppet skallesluger	T	stk. 2		X
Troldand	T	stk. 2	F3	
Vandrefalk	T	stk. 1		X

Bilag D Før og efter stormfloden oktober 2023

Ortofoto fra foråret 2023 før stormfloden (COWI, 2023)

Ortofoto fra foråret 2024 efter stormfloden (COWI, 2024)